

5. తెరవెనుక తీర్పులు

పంజాబ్ లోని పెద్ద సంస్థానాల్లో ఒకటైన కపురలాను మహారాజా నిహాల్ సింగ్ పాలిస్తున్న కాలంలో...

గులాం జిలాని అనే యువ తురుష్కుడాయనకు మహామంత్రిగా ఉండేవాడు.

సదా భోగాల్లో మునిగి తేలే మహారాజా వారికి పాలనా వ్యవహారాలేమీ పట్టవు. వారికి కావలసిందల్లా-జీవితం మూడు బుడ్లూ ముప్పైమంది రాణులుగా నిర్విచారంగా గడచిపోవడానికి సరిపడా ఆదాయం ఖజానాకు చేరుతుండటమే.

కనుక...

ఆ పనిని సమర్థవంతంగా నెరవేర్చుతున్న మహామంత్రి అధికారానికి సంస్థానంలో అడ్డలేదు. అడ్డురాగల వాడి తలకాయ మెదమీద నిలువదనే నగ్నసత్యాన్ని మహామంత్రి అనేక సందర్భాల్లో రుజువు చేశాడు.

అలాంటి మహామంత్రి గులాంజిలాని మహారాజును మించిన వైభోగంతో బ్రతికేవాడు. కావలసినంత మంది భార్యలూ, అక్క-ర్లేనంత మంది అంతఃపుర స్త్రీలూ మహారాజుకువలెనే ఈయనకూ ఉండేవారు, మహామంత్రిగారు సేవించే ఓ కప్పు మదిరయే వేయి రూపాయల విలువగలదై ఉండేది.

దర్బంలో అతను మరెవరికీ తీసిపోనివాడు. రాజకుటుంబాలవారు వాడే గుర్రబృగ్గీ వంటిదే మహామంత్రికి ఉండేది. బ్రిటిష్ రాణి ధరించే

కిరీటంలాంటి స్వర్ణ కిరీటాన్నే ఇతనూ ధరించేవాడు.

మహామంత్రి క్రింద సంస్థానంలోని వివిధ శాఖలనూ నిర్వహించేందుకుగానూ మంత్రులూ, శాఖాధికారులూ ఓ ఇరవై మందిదాకా ఉండేవారు. వారంతా అనుదినం కోటలోగల దివాన్‌ఖానాలో సమావేశమై మహామంత్రికి తమ నివేదికలూ, రికార్డులూ, కేసులూ నివేదించుకునేవారు.

ఇందు నిమిత్తం మహామంత్రి అనుదినం మైలున్నర దూరంలో నున్న తన నివాసం నుండి రాజు లాంఛనాలతో దివాన్‌ఖానాకు ఏతెంచేవారు. దివాన్‌ఖానా చిన్నదైనప్పటికీ దివ్యమైన భవనం. దానిలోగల ఓ పెద్ద హాలులోగల తివాచీపై ఆసీనులై మంత్రులూ, శాఖాధిపతులూ తమ కేసులను మహామంత్రికి చదివి వినిపించేవారు, మహామంత్రి ఆ హాలు నానుకునే ఉన్న మరో గదిలో రత్న కంబళంపై ఆసీనులై, బాలీముల నానుకుని, హుక్కాపీలుస్తూ సావధానులై విని తమ అభిప్రాయాలూ, నిర్ణయాలూ తెలిపేవారు. ఆ హాలునూ, ఈ గదిని వేరుచేసే ద్వారానికో తెర మాత్రమే అడ్డు. ఆ తెర మూలంగా గదిలోవారు హాలులోని వారికిగానీ, హాలులోని వారు గదిలోని వారికిగానీ కనుపించే వారుగాదు.

కనుక...

మంత్రులు తమ నివేదికలను వినిపించాక మహామంత్రి ఏ తీర్పు ఇవ్వక పొనం వహిస్తే ఆ కేసును పెండింగులో వుంచటమో, లేక తిరస్కరింపబడినట్టుగా వ్రాసుకోవటమో చేసేవారు.

ఏ విషయంలోనూ మహామంత్రిదే ఆఖరుమాట. వారి నిర్ణయానికి తిరుగుగానీ, అప్పీలు గానీలేదు అలా వచ్చే కేసులలో రివెన్యూ కేసుల నుండి హత్య కేసులదాకా అన్ని రకాలూ ఉండేవి. మహామంత్రిగారి నియంతృత్వాధికారం అందరికీ ముట్టగానే ఉండేదిగానీ, నోరు మెదపటం

మాటలా ఉంచి వారి సన్నిధి నొసలు చిట్టించగల ధైర్యం కూడా ఎవరికి లేదా సంస్థానంలో.

అలాంటి మహామంత్రిగారు ఓసుదినాన కచేరీ వ్యవహారాలతో అలసిపోయి, దివాన్ఖానా వెనుకగల ఉద్యానవనంలో సేదదీర్చుకుంటూండగా..

ఆక్కడికి కొద్ది దూరంలోనేగల అరంతస్తుల దివ్యభవనపు ఓ వరండాలోంచి, అపుడే స్నానంచేసి తలార బెట్టుకుంటూన్న రాజశోవరి గోవిందకౌర్ కళ్ళబడింది.

గోవిందకౌర్ అపురూప సౌందర్యవతిగా, అంతకుమించి ఆకర్షణీయమైన స్త్రీగా సుప్రసిద్ధురాలు. మహామంత్రి ఆవిడ రూపలావణ్యాలను గూర్చి అదివరకే విని ఉన్నా చూడటం మాత్రం ఇదే ప్రథమం.

ప్రథమ దర్శనంతోనే మహామంత్రి గోవిందకౌర్ను గాఢంగా పేమించ నారంభించాడు. విలువైన కానుకలతో నోరుమూసి, నమ్మకస్తురాలైన ఓ అంశపురదాసీ ద్వారా గోవిందకౌర్కు రాయబారం పంపేడు. ఆవిడకూడా అంగీకారం తెలిపింది....

కాని...

అవిడ ఉండేది మగ పురుగులు కూడా దూర వీలులేని రాజాంతపురంలో సాయుధపాణులు సదా ఆ దివ్యసదనాన్ని కనిపెట్టి ఉండేవారు. పోతుటిగయినా ఆ పరిసరాల్లో కనుపిస్తే మూడుముక్కలుగా నరికి మహారాజా వారికి చూపేవారు.

కాని, ఉద్దండపిండమయిన మన తురుష్క మహామంత్రి గులాంజిలాసీ వారికి ఆటంకాలొక లెక్కలోవా :

తక్షణం దివాన్ఖానాలోని తన గదినుండి గోవిందకౌర్ భవంతిదాకా ఓ రహస్య మార్గా న్నత్యంత రహస్యంగా నిర్మింపజేశారు. రోజూ

దివాన్ ఖానాకు చేరగానే మంత్రుల సలాములందుకుంటూ తన గదికిపోయి, అక్కడినుండి సరాసరి రహస్య మార్గం గుండా గోవిందకౌర్ సన్నిధి వాలేవారు. లేదా గోవిందకౌరే మహామంత్రి గది కేతంచేడి.

ఇదేమీ తెలియని మంత్రులూ, శాఖాధిపతులూ, యధావిధిని తమ నివేదికలను చదువుతూనే ఉండేవారు. కాని, గోవిందకౌర్ పరిష్కారంలో మునిగిఉండే మహామంత్రి కివన్నీ వినే ఓపిక ఎక్కడిది :

కనుక...

మహామంత్రి మౌనాన్ని వారు తమకు తోచినట్లు అంగీకారంగానో, అనంగీకారంగానో లెక్కవేసుకుని వ్రాసుకుపోయేవారు. వారి విన్నపాల కన్నిటికీ మహామంత్రి మౌనమే ఎదురయ్యేది.

దాంతో ఆస్థానంలో కలకలం మొదలయింది. ఈ మౌన తీర్పుల ఫలితంగా నిరపరాధులనేకులు శిక్షలకు లోనయ్యారు. అపరాధులు విడుదలయ్యారు. రివెన్యూ విషయాలు తారుమారయినాయి.

అప్పటికే మహామంత్రి నిరంకుశాధికారానికి జడిసి ఉన్నవారినీ విచిత్రమైన తీర్పులు భయకంపితుల్ని చేశాయి. మరికొంత కాలమిలా సాగితే సంస్థాన వ్యవహారాలే అల్లకల్లోలమయ్యేలా కనుపించాయి.

కాని, తెరవెనుక రహస్యా లెవరికీ తెలియవు. అనుమానించబోయిన వారికి ఏ ఆధారమూ దొరకనూలేదు.

మహామంత్రి వీటిని వేటిని లెక్కచేయలేదు. గోవిందకౌర్ సమక్షంలో సర్వమూ విస్మరించేవాడు. కాని, దివాన్ ఖానాలో తానుండే కొద్ది సమయంలో మాత్రమే గోవిందకౌర్ తో కలసి ఉండగలగటం మాత్రం అతన్ని ఆసంతృప్తి పరచింది. పైగా వారాంతాల్లో జలంధర్ లోగల తన

విశ్రాంతి గృహంలో గడిపిరావటం మహామంత్రికి రివాజు. ఈ వియోగాన్ని కూడా అతను భరించలేకపోయాడు.

అందుపై గోవిందకౌర్ తో కలసి మహామంత్రి ఓ దివ్యమైన ఆలోచన చేశాడు. వారాంతంలో మహామంత్రి కచేరీ వ్యవహారాలు పూర్తిచేసుకుని దివాన్ ఖానానుండే తన గుర్రపు బగ్గీలో సరాసరి జలంధర్ కు ప్రయాణమయ్యేవాడు. ఆ బగ్గీ కొద్ది తేడాలతో అంతపుర బగ్గీలలానే ఉండేది.

కనుక, ఆ బగ్గీని అంతపుర భవనానికి సమీపంగా నిలబెట్టి ఉంచే ఏర్పాటు జరిగింది. ఆ సమయంలో గోవిందకౌర్ అంతపురదాసీలావేషం వేసుకుని, మేల్ముసుగు ధరించి ఆ బగ్గీలో ఉండే గుర్రాలమేత నిలువచేసే పెద్ద పెద్దలలో ఎవరూ చూడకుండా సర్దుకు పడుకుని మూతవేసుకునేది. బగ్గీ నగర పొలిమేరలు దాటగానే మహామంత్రి ఆ పెద్దలెరిచి గోవిందకౌర్ ను కౌగిట చేర్చేవాడు. జలంధర్ లో గడిపిన తరువాత గోవిందకౌర్ అదేవిధంగా తిరిగి అంతపురం చేరేది. ఈ రహస్యం చివరకు బగ్గీనడిపేవాడికి కూడా తెలియదు.

ఇలా అనేక మాసాలు గడిచాక, సంస్థాన వ్యవహారాలు దాదాపుగా ప్రజల్ని తిరుగుబాటుకు రెచ్చగొట్టే స్థితికి వచ్చాక ఈ రహస్యం ఓ సీనియర్ మంత్రికి తెలిసిపోయింది. ఆయన తక్షణం మంత్రివర్గ సమావేశం ఏర్పాటుచేసి సలహా అడిగేడు.

అప్పటికే మహామంత్రితో, ఆయనగారి మౌన తీర్పులతో విసుగెత్తీ, ఆయనగారి నిరంకుశాధికారానికి హడలిపోయి, ఎలా ఈ పీడ వదల్చుకోవటమా అని చూస్తున్న మిగతా వారికిది వరప్రసాదమై ఆ సీనియర్ మంత్రిగారికి సరా రాలా ఇచ్చేసి మీ ఇష్టమనేశారు.

సదా అంతపురంలో సీషాలో మునిగి ఉండే మహారాజుకు మాత్రం ఈ గొడవలేవీ తెలియవు. తెలిసినా ఆయనకివి పట్టవు.

జలంధర్ నుండి మహామంత్రి గోవిందకౌర్ సమేతంగా తిరిగి వస్తూండగా నగర పరిసరాల్లో మంత్రులూ, కార్యదర్శులూ సైన్య సమేతంగా మహామంత్రిగారి బగ్గీని అటకాయించేరు. కాపలాతో కోటలోకి తీసుకుపోయి మహారాజు ముందుంచేరు.

మహారాజువారున్నూ శ్రీవారి పదవీని ఫీకి దేశంనుండి బహిష్కరించగా, గులాం జిలానీ మహాశయుడు కాళ్ళీడ్చుకుంటూ ఎటోపోయేడు. అతడెంత గొప్ప మహామంత్రియినా కావచ్చుగాక. కాని, ఇది మహారాజువారి పరువు ప్రతిష్ఠల సమస్య గదామరి. గోవిందకౌర్ మాత్రం అంతఃపురంలోనే కాపలాలో ఉంచబడింది.

ఫలితం ఏమంటే మంత్రులకు మాత్రం మహామంత్రిగారి తెరవెనుక మౌనంలోంచి రకరకాల అర్థాలు పీకి వైళ్ళూ, కేసులూ నిర్ణయించాల్సిన శ్రమ తప్పిపోయింది.

